

Tiwei Pol Kewisik Ken Timoti-1

Menmen me tiwei ik

Pol katip Timoti gude 1:1-2

Him me mit ne weiwick me God netike mit iuwe
nir naanmipri 1:3-3:16

Pol katip Timoti menmen me wok hirak
kakisesim 4:1-6:21

1 *Hi Pol hi aposel ke Krais Jisas. Nipaa God kerek ketaihis naanmiprai ketike Krais Jisas kerek haiu wen memeriyewek kaknen kaktaihis, hirakit epei tehimitena hi aposel hirakit teriuweta hi ano hatip mit him mirak.

2 *Hi Pol hi hesiuwe tiwei ik ken ti Timoti, ti hire nikan kai kerek ke menmen me God. Hi hanhan God Haai ketike Krais Jisas Mitik Iuwe kaiu han yaaik kirakit tatu tatikewit, hirakit hanhanit tatrekyut yaaaim te ti ehu werek werek.

Ti eremir him enum me memipin

3 Hi hanhan ti ehu wit Efesas har ke nipaa hi epei ano provins Masedonia hi hetputem. Mit han en hir natip mit him enum me memipin, te hi hanhan ti etpor him manp hir ap natip mit miyapir en him ham me nipaa haiu ap metporem au emit! **4** *Hir ap han ekitet wit tipir o tipitim mei yapirwe me nipaa maamrer nir ne Isrel nekrit neke nein nan au emit! Menmen im me memipin mikaap mit hir niriak menmen me

* **1:1** Kl 1:27 * **1:2** Ap 16:1-3; Ta 1:4 * **1:4** 1Ti 4:7; Ta 1:14

God nisesim au. H̄ir newepnak netpim weinim
weinim te h̄ir nenehan neriuwerem newaank
han k̄r keriuwerem. ⁵* Hi hetput him manp me
menmen im hentar hi hanhan mit ein h̄ir hanhan
God ketike mit. Hi hanhan h̄ir han yaaik prar
prar nepu. H̄ir nepu nar ek, te h̄ir nanrieti h̄ir
hanhan enises God. Te h̄ir ap nemipin natip haiu
emises God au. H̄ir nanriak im, te h̄ir hanhan
God ketike mit. ⁶ M̄it han h̄ir neweikin sip newet
him im hi hetputem, h̄ir nises him weinim nar ke
mit nitet yayiwe hak nipiun wit h̄ir netariyem.
⁷* Mit in nare nanteikin mit han him me God
nipaa Moses kewisim mau tiwei, te h̄ir natip,
“Him maiu h̄iram yaaim.” Te h̄ir ap nertei him
me Moses werek werek. H̄ir ap nertei him im
h̄iram matip me mekam au!

⁸* Haiu mertei mit nanises him me God Moses
kewisim mau tiwei werek werek, h̄iram yaaim
meteikin mit menmen enum h̄ir niriakem. ⁹ God
kewet Moses him mirak, te haiu mertei him lo
h̄iram ap me mit yaain au. H̄iram me mit kerek
ninaain him mirak, neweikin sip newetiek
kerekek. Mit in h̄ir han kitet menmen enum,
h̄ir paan tokik ap nemtau him me mit h̄ir ninin
naanmipri au. H̄ir han menepep God net-
pepik nisesik, h̄ir newaank menmen mirak, h̄ir
nenepak netike miye haai. H̄ir nenep mit nani.
¹⁰* H̄ir netike miyapir nariyanhis neweninem,
h̄ir netike mit han niyewowan, h̄ir netenen mit
neriuweti nen, te h̄ir nanit pewek mamreri. H̄ir
newen him nenepakmenek, h̄ir niune nerp neit.

* **1:5** Ro 13:10 * **1:7** 1Ti 6:4, 20; Ta 1:10 * **1:8** Ro 7:12, 16

* **1:10** Ta 1:9

Menmen im metike menmen meiyam enum ap mises H̄im yaaim me God. **11** *H̄im im yaaim kerek God kewetewem, hi hatip mit miyapir em. H̄iram meteiknai mam̄ırkeik God h̄irak yaai kire si, h̄irak hanhan haiu mamtikerek mamu werek werek mam̄ır ke h̄irak kepu.

Pol han yaaik God hanhanek

12 *Hi han yaaik heriuwe M̄itik Iuwe kaiu Krais Jisas kentar h̄irak kekepa kenipa hi manpenuk, h̄irak han kitet hi yaaik te hi h̄irak menmen m̄irak. Hi han yaaik hentar h̄irak kehimitenā hi h̄irak menmen m̄irak. **13** *N̄ipaa hi eweikin sip hewet Jisas hi hatip enum me Krais, hi hanhan h̄irak enum hi hewaank mit miyapir kerek nises him m̄irak. Te Krais hanhana keweikin han kai te hi hisesik hentar hi hetari menmen m̄irak, hi han kitet hi h̄irak menmen yaaim h̄ikaap God. **14** M̄itik Iuwe hanhana wiſenum, te hi eisesik hanhanek. H̄irak kekepai haiu yapirwe meriuwerem mentar haiu mit n̄irak.

15 *H̄im im h̄iram yaaim, h̄iram werek te mit h̄ir enisesim wiſenum. N̄ipaa Jisas kan ti, miye p̄irak winaak h̄irak kire haiu mit, h̄irak kerpti k̄ikaap haiu mit miyapir enun. Hi han kitet hi kiutipen h̄irak enum hinin mit han hentar hi ewaank mit miyapir kerek nises him m̄irak. **16** Hi h̄irak enum hinin mit, te Krais Jisas hanhana kentar h̄irak kakteikin mit karkeik h̄irak hanhan mit wiſenum kemeriyor te h̄ir enweikin sip enwet menmen enum. H̄irak kerekyewem

* **1:11** 1Ti 6:15 * **1:12** Ap 9:15; Ga 1:15-16 * **1:13** 1Ko 15:9-10;
Ga 1:13 * **1:15** Lu 15:2, 19:10

te maain mit han nemtaw hi enuk, te hir han kitet nar ik: "Krais hirak werek kakikepa kar ke hirak kikaap Pol." Hir enises him mirak te hir enu tipmain tipmain enum eik. **17** *Haiu mit emwenipi niuk iuwe mirak tipmain tipmain enum eik kentar menmen hirak kerekyeyem. Nipaa ere in ere maain, hirak kinin naanmipre mit yapirwe. Hirak God kiutip kerekkek kepu. Keiyak au. Mit nirek neriuwe nanamir au, te hirak kakpau tipmain tipmain enum eik. God hirak yaak wetpen!

Timoti hirak kakises him yaaim kakinin mit enun nepan kakriuwerem

18 *Nikan kai Timoti, hi han kitet him nipaas God kewet mit em me ti, hir newepyaprem natip mit em. Hi hetput him im. Ti han ekietet him hir nipaas netputem, ti ewisim mamkepit ti hepu han tokik. **19** *Ti atip mit him mirak yaaim, ti ehinin mit enun hir nepan ne Krais. Ti hiriak menmen im, ti ehises God, ti han yaak prar prar ehu. Mit han hir neweikin sip newet menmen hir nertei hiram yaaim, te hir newaank hiras me menmen yaaim me God nar ke tukin kwaai wit haiu miriak ere hirak kewep. **20** *Haimenias ketike Aleksanda wiketeret hirakit tiriak menmen enum mar im. Hi epei hitehi Krais hirak kewis Seten kaksip, te hirakit etirtei ap tatip enum me God au emit!

* **1:17** Ro 16:27 * **1:18** 1Ti 4:14, 6:12; Ju 3 * **1:19** 1Ti 3:9

* **1:20** 2Ti 2:17-18, 4:14-15; 1Ko 5:5

2

Menmen mit enisesim enitehi God em

¹* Menmen im minin hi hanhan hetputem te ti etip mit ein him manp em hiram im. Hir enitehi God me mit yapirwe nerer wit wit hirak kakikepi, hir natip God hirak yaaik kenteri. ² Hir enitehi God hirak kakikaap mitik iuwe king ketike mit yapirwe kerek ninin naanmipre haiu mit te hir nanwis haiu mit mamu werek werek haiu emises menmen yaaim emwenipi God emriuerem. ³ Mit hir enitwekhi nanir ek hiram yaaim te mit nantip haiu yaain. Menmen im mamrik God kaiu hirak han yaaik. ⁴* Haiuemitehi God me mit yapirwe mentar hirak hanhan hir nanweikin sip nanwet menmen enum nanises him yaaim nanir hirak hanhan haiu emisesim. ⁵* God kiutip kepu kerekek. Mitik kekreher ke haiu mit yapirwe kerp nimin kewenin God ketikewai yapirwe me menmen enum haiu mriakem. Hirak niuk mirkak Krais Jisas. ⁶* Nipa God kimat wi miutipen te Jisas kaa te hirak kakikepai me menmen enum haiu mit miyapir niutip niutip mriakem, hirak kaktaihis. Hirak keteikin mit yapirwe hirak wen hanhan mit hir enweikin sip nanwet menmen enum, hir nanisesik hirak faktorhis. ⁷* Mar keremem te God kehimtena hi aposel hirak keriuweta hi hatip mit him mirkak. Hi hemipin au. Hirak keriuweta hi hatip mit miyapir him mirkak yaaim men mit ne weiwik

* ^{2:1} Ef 6:18; Fl 4:6 * ^{2:4} Esi 18:23; 1Ti 4:10; 2Pi 3:9 * ^{2:5}
Ro 3:29-30; Hi 12:24 * ^{2:6} Ga 1:4 * ^{2:7} Ap 9:15; Ga 2:7-8; 2Ti
1:11

me Isrel au. H̄irak keriuweta hi hen m̄it heriyai heriyai ap ne weiw̄ik ham te h̄ir en̄rteiyek enis̄esik werek.

8 Hi hanhan m̄it nerer wit wit h̄ir nanitehi God. Hi hanhan m̄it nar ik h̄ir nanweik̄in sip nanwet menmen me han enuk o h̄ir nenehan me menmen, h̄ir han yaaik prar prar nepu h̄ir n̄ik̄iam his m̄ir nitehi God menmen.

H̄im me miyap̄ir h̄ir enisesim

9 *W̄i miyap̄ir nererik neit w̄inak ke God, h̄ir ap hanhan neremink̄ w̄ipe yehes nises menmen yaaim yap̄irwe mau paan k̄ir o neriuwet klos yaaim te h̄ir nari han ke m̄it miyap̄ir au em̄it! H̄ir nanriuwet menmen yaaim keremem miyap̄ir yaain neriuwetem. Te h̄ir neses h̄iras mar im. H̄ir en̄r̄ak yaaim enkaap m̄it miyap̄ir han.

10 *Im em h̄iram yaaim mar ke menmen yaaim h̄ir neriuwetem mau his, o teruk o n̄ik̄ip m̄ir.

11 H̄ir miyap̄ir h̄iras nankint̄ip w̄ire w̄ire enu en̄it en̄imtau h̄im me m̄it h̄ir netporem me h̄im me God h̄ir enisesim werek werek. **12** *Hi ap ewis miyap̄ir nerp nat̄ip m̄it h̄im me God neit w̄inak ke God naanm̄ipror au em̄it! H̄ir enkint̄ip enu nentar menmen im. **13** *M̄it ninin naanm̄ipre miyap̄ir nentar n̄ipaa God kinin kewis Adam. M̄ite niuk m̄ire Iv h̄ire w̄ikaru. **14** *Seten h̄irak kemip̄in Adam au. Iv kerepep. H̄ire winin w̄iriak menmen enum, h̄ire weremir h̄im me God. **15** Te h̄ir wen nises h̄im me God, hanhan God ketike m̄it han, h̄ir han yaaik prar prar nepu. H̄ir

* **2:9** 1Pi 3:3-5 * **2:10** 1Ti 5:10 * **2:12** 1Ko 14:34 * **2:13**

Jen 2:7, 22; 1Ko 11:8-9 * **2:14** Jen 3:6, 13; 2Ko 11:3

naanmamre hıras te hır ap nanıak menmen enum au, te God kakıkepi hır nanu werek nantikerek nanıntar hır nepu witeik nanine nıkkerek nanteiknor hım mırak.

3

Hım me mit kerek naanmıpri mit miyapır ne weiwık miutıp me God

¹*Hım im yaaim. Mıtık hak kerek hanhan kinin naanmamre mit miyapır ne weiwık me God, menmen im hırap hanhanem hıram yaaim. ²*Mıtık kar ik kırıak menmen yaaim, te mit nansiwe hım enum au. Hırap ketenen mite piutıp kerepep. Hırap naanmamre hırekes ke menmen hırap kırıakem. Hırap kakwen han kırak me menmen yapırwe te hırap kakırıak menmen kar ke mitık iuwe kakırıakem, te mit nantıp hırap yaaik te naanmıpri. Hırap han yaaik kakwet mit ne wit hak menmen mamit wınak kırak. Hırap ekiertei hım me God te hırap kaktıp mit miyapır han em werek werek. ³ Hırap ap kaam tıpar si enum ere ketaritari au emıt. Hırap ap ketike mit nenehan nenepan me menmen au. Hırap ketikeri enu enıt werek werek. Hırap ap hanhan pewek te han kırak kenke kenterim. ⁴ Hırap naanempre mite wetike nıkkerek nırap werek werek, hır nanises hım mırak, te han kır katıp kar ik: “Hırap iuwe hırap yaaik te naanmıpri me menmen yapırwe.” ⁵ Mıtık ap naanmıpri mite wetike nıkkerek werek werek au, kakırkeik te hırap naanmamre mit miyapır ne weiwık miutıp

* 3:1 Ap 20:28 * 3:2 Ta 1:6-9

me God werek a? Taauye! ⁶ Hırank mıtık kises him
me God nipaai ein ere in au, hırank ap naanmamre
mıt miyapır ne weiwık miutıp me God. Mıtık
kar ik hırank han ekitet hırekes iuwe kentar mıt
hır nisesik, te hırank han kitet werek werek au.
God kakıwaankek kakıntar hırank han kitet hırank
iuwe kakır nipaai Seten epeki kırıakem, te God
kepırek kewaankek. ⁷ *Mıt nerer wit wit han
ekitet hırank yaaik. Au, te hır netpiwek hırank enuk
hırank yınk enuk kakises menmen enum, hırank
seten kakıwaankek kakır saauk mıt ne wit nenke
hepin nekinenim.

*Hım me mıt hır nanrıak menmen me mıt
miyapır ne weiwık miutıp me God*

⁸ Mıt han kerek nırıak menmen me mıt
miyapır ne weiwık me God hır enpar ke mıt
ninin naanmıpre mıt miyapır in. Hır mıt yaain
enrıak menmen yaaim te hır nantıp hır iuwe.
Hır ap nantıp nanwenin him au. Him miutıp
keremem. Hır naam tıpar si enum yapırwe au
emıt! Hır ap enrıak menmen me God, te hır
nanri pewek yapırwe me mıt kerek nises him
mırak au emıt! ⁹ Hır han ekitet him yaaim God
epeki kewepiyapırem kewetayırem hıram werek
te hır enisesim werek werek mekre han kır.
¹⁰ Yi yinin han ekitet menmen hır epeki nırıakem
hıram menmen mıt kerek ninin naanmıpre mıt
miyapır ne weiwık miutıp me God hır enrıakem
o au. Hır nırıak menmen yaaim, hır enrıak
menmen mıkaap mıt miyapır ne weiwık miutıp
me God. ¹¹ *Miyapır nırıakem hır enrıak menmen
werek, te mıt hır nantıp hır iuwe nar ke mikan

* **3:7** 2Ko 8:21 * **3:11** Ta 2:3

nır. Hır ap nantipan nanisisan enum me mit miyapir han au emit! Hır nanim tipar si enum ere netaritari au emit! Me menmen yapirwe me God, hır enriakem werek werek. ¹² Mit niriak menmen me mit miyapir ne weiwik miutip me God hır ent miyapir niutip keriyen, hır ninin naanmamre miyapir nır nantike nikerek nır werek werek, te hır enises him mir. Hır naanmipror nantike mit miyapir niriak menmen mekre winak kır. ¹³ Neimin hır niriak menmen yaaim yaaim me mit miyapir ne weiwik me God, mit han nantip hır yaain, te hır natip him yaaim me Krais Jisas wisenum.

Hır o as bilong menmen God kiriakem

¹⁴ Hi hanhan anen ari waswas. Hi hewis tiewi im, te menmen ¹⁵* metenina kike, ti tewen ertei hinin naanmipre mit miyapir nises him me God. Hirak God kepu kiriak menmen, mit hır ne weiwik miutip mirak. Hır netenen him mirak naanmiprewem nar ke teinik minan winak. ¹⁶* Haiu matip him iuwe me him mirak mar im. Him hirak God kewepyapirem kewetaiyem me Krais haiu misesim hiram iuwe, te mit ap nantip hiram enum memipin au. Hiram matip mar im: "God keriuwetek kan keweikin his kire mitik, te hirak kakteiknaiyek."

God hirak keteikin mit Krais hirak Nikan kirkak, wi nipa God Himin Yaak kirkak kekrit kau.

Hirak keteikin mit ensel hirekes.

Mit hır nisesik newepyapirek nerer wit wit. Mit nerer wit wit nemtewek nisesik.

* ^{3:15} Ef 2:19-22 * ^{3:16} Jo 1:14; Mk 16:19

God kit̄wekhi keiyin ken wit k̄rak, h̄rak kepu
ein naanm̄pre menmen yapirwe.”

4

Mit enun newenin him neteikin mit menmen enum

¹*God H̄im̄in Yaaik katip kar ik: Maain mit han nanweikin sip nanwet him me God, h̄ir nanimtau him me tipir o herwe enum kerek hanhan nanweikin han ke mit h̄ir naninaaiwir him me God. ²Mit enun nemipin h̄ir nantip mit miyapir him enum mar im. Hekrit hekrit mit in newenin him ere han k̄ir kakmitorp̄in katip h̄ir nemitetpin mit miyapir han, h̄iram menmen weinim. ³Mit nar ik natip mit miyapir h̄iram enum te h̄ir nanitan, o h̄ir nanim menmen ham meiyam. Te haiu mit kerek mises him me God haiu mertei him mirak werek werek, haiu mertei God kiriak menmen im te haiu minin mitehi God haiu metpiwek h̄irak yaaik, haiu mamim.

⁴*Menmen yapirwe God kiriakem h̄iram yaaim. H̄iram enum au. Yi yitehi God yi yaitip yi han yaaik yeriuwerek, te yi yayim. ⁵Him me God metike him yi yewenipiyek yeriuerem h̄iram miriak menmen h̄iram yaaim te yi yayim.

Timoti kakriak menmen yaaim me Krais

⁶Ti atip nit yinan ein him im, te ti mitik yaaik h̄iriak menmen me Krais Jisas werek werek. Him yaaim me God ti hewetewem, ti eisesim. H̄iram mamkepit ti eriak menmen mirak mar ke

* **4:1** 2Ti 3:1; 2Pi 3:3; 1Jo 2:18; Ju 18 * **4:3** Jen 9:3; Ro 14:6; 1Ko 10:30-31 * **4:4** Jen 1:31; Ap 10:15

menmen mamkaap yînk kit. **7** *Ti eweikin sip ewet hîm me wit tîpir o tîpitîm weinîm kerek mit miyapîr enun ne mit hîr netpim nisesim. Hîram yaaim te mit kerek nises God hîr han kitetim au emit! Ti naanmampre hîrektes te han kit hîrak kakises hîm me God kerek. **8** *Ti esiuknen einînem, hîram mamkepit kike, te ti yînk kit kaku werek. Ti yaaik eriakem, te ti ehinîn eiyises hîm me God mekre han kit. Menmen im mamkaap hîmîn kit wişenum me petepin in ek, hîram mamakekpik maain ti etike God yi eiyu eiyit.

9 *Hîm im hi hetputem hîram yaaim mit nanîmtewem nanisesim. **10** *God kepu haiu memeriyîwek kaknen kakîthis haiu mit miyapîr kerek memtau hîm mîrak misesik. Hîrak hanhan kakîkepei haiu mit yapîre, maain hîrak kaktaîhis, haiu mit miyapîr meperki kem mamisesim han ekitetim. **11** Ti atîp mit miyapîr ein hîm manp me menmen im ti eteiknorem te hîr enisesim. **12** *Ti ap ewis mit hîr nanînan yipîr nanwîrek nanîtar ti pipiak au. Ti ehinîn mit eteiknor menmen yaaim, te hîr enisutem. Ti atîp hîm yaaim, eises menmen yaaim, hanhan heriuwe mit, ehises hîm me God, han yaaik prar prar ehu, te hîr nanises hîm mit. **13** Ti wen emeriyo hi anen, ti ekine hîm mau tîwei me God etpim hîm iuwe eteikin mit miyapîr menmen mîrak werek werek. **14** *Ti naanempre hîrektes te ti eriak menmen nişpaa God Hîmîn Yaaik kewepyapîrem kewetitem. Hîrak kewetitem me wi mit pro-

* **4:7** 1Ti 1:4, 6:20; 2Ti 2:16 * **4:8** 1Ti 6:6 * **4:9** 1Ti 1:15

* **4:10** 1Ti 2:3-4 * **4:12** Ta 2:15 * **4:14** 2Ti 1:6; Ap 6:6, 8:17

fet natıp God kewetitem, te mıt iuwe kerek naanmipre mıt miyapır ne weiwık miutıp me God hır newis his mentar paan kit, te ti hetwem.

15 *Ti ehises menmen im ti han ekitetim iuwe te maain mıt nanır menmen ti eriakem, hır han kır katıp ti epei hırıak menmen in ek, ti hırıak menmen yaaim iuwe. **16** Ti naanmipre menmen mit ti hırekes eriakem metike menmen ti eteikin mıt em. Ti eises him im hi hetputem, ti ekaap hırekes hetike mıt kerek nemtau him mit. Te yi eiyises him me God werek werek, maain yi eiyu eitikerek.

5

Hım mamkaap Timoti kinin naanmipre mıt miyapır

1 *Ti ap ene ne mıt au emıt! Ti etpor main main ekepi har ke ti hıkaap haai kit. Ti atıp ekaap pipep yapırwe har ke ti ekaap kikrek nit. **2** Ti ekaap miyapır enun ne mıt ehır ke ti hıkaap miye pit. Ti hıkaap miyapır nıhan har ke ti ekaap yenten pit. Te ti han yaak prar prar ehu. Ti ap han ekitet ari nıhan au emıt!

Hım me miyapır mikan nır epei naa

3 Mıtık ke mite kerek wises God, hırankaa, te hıre wepu weiniye, ap mıtık kei naanmiprewe au, mıt miyapır ne weiwık me God nankepiye naanmamprewe werek werek. **4** Au ek, nıkerek o nepenyerer nepu, hır naninin nanırtei hıras naanempre miye haai o maamrer nır, hır naanempror emrer menmen nıpaa miye, haai

* **4:15** 1Ti 5:22 * **5:1** Lev 19:32

o maamrer nerekkyorem. Hır enriakem te God han yaaik ekriuweri. ⁵*Mítik ke míté híre wises God hírak epei kaa, híre wepu weiniye, mit ap naanmíprewe au, híre wises God hekrit hekrit, híre witíwekhi hírak kakíkepiye me menmen. ⁶Te míté hap kerek mítik kíre epei kaa híre wepu weiniye, híre wauríak enum wises han kíre, te híre wises menmen yapírwe me ti, híre war ke míté epei waa wentar híre weweikin sip wewet God. ⁷Ti etíp miyapír etpor hím manp hír enises hím im hi epei hetputem, te mit han ap nanítpor me menmen enum me wi hír naanmípror me menmen. ⁸Neimin hír ap naanmamre mit nír ne weiwick miutíp, o neimin hír ap naanempre miye haai nír, hír enun. Menmen enum im hír níriakem híram enum minin menmen mit enun ap ne weiwick me God hír níriakem.

⁹Mít miyapír ne weiwick me God, hír enwís niuk mít emu tíwei me miyapír nar ik hír naanempror. Neimin nepu weinim, hír ne miyapír, hír naninin 60 tito, nípaa hír neit mit niutíp niutíp kerien. ¹⁰*Mít miyapír hír entíp hír epei níriak menmen yaaim mar im: Hír nine níkerek naanmípror werek werek, hír newet mit miyapír ne wit hak menmen, hír nekemyet hit me mit miyapír nises hím me God neteiknor hír han yaaik nankepi. Mít miyapír nípaa menmen mewaanki, hír nípaa níriak menmen yaaim yapírwe nekepi. Neimin níriak menmen mar im, te hír mit miyapír naanmamror. ¹¹Hír ap enwís niuk mau tíwei hekrit hekrit naanempre miyapír

* **5:5** Lu 2:37, 18:7 * **5:10** Hi 13:2

nihan netike miyapır tokek kerek mit nr epei naa au, hr nepu weinin au emit! Maain hr han kır kakıkrit, hr han yaaiк nırıak menmen me Krais au. Hr hanhan nanıno nanıt mit han. **12** Te hr nanwen him nıpaa hr netpim me hr nanu weinim nanrıak menmen me mit miyapır ne weiwick me God keriyen. Hr nırıak menmen im, te mit nantıp hr nırıak enum. **13** *Miyapır nihan netike miyapır tokek mit nr epei naa, hr nırıak menmen mar eim metike menmen im. Hr nanu yain yain nanrer wınak me miyapır han, hr nanımtau him natıpán nisesan me mit miyapır han, hr nanıno nantıp menmen ap yaaim, te hr nantıp menmen haiu mınaain hr netpim. **14** *Te hi hanhan heriuwe miyapır nihan netike miyapır tokek kerek mit nr epei naa, hr enıt mit han, nanine nıkerek, naanempre menmen mir me wit, te hr ap enwis mit miyapır enun nanipei enum au, haiu emu werek werek, te haiu ap yınk enuk au. **15** Miyapır han epei neweikin sip newet menmen yaaim, hr nises menmen enum me Seten. **16** Mit miyapır nises him me God, mitik kei kır kaa, mite pıراك wepu weiniye, hr hıras naanemprewe, te mit ne weiwick me God au. Hr nankaap miyapır enun ne mit weinin keriyen, nanwetır menmen naanmamror.

Him me mit iuwe ninin naanmipre mit miyapır han

17 *Hıram yaaim te hr mit kerek naanmipre mit miyapır ne weiwick me God ein, hr mit miyapır mit ein nanrekyor yaaim. Hıram yaaim

* **5:13** 2Te 3:11 * **5:14** 1Ko 7:9 * **5:17** 1Ko 16:18

te h̄ir enwet mit iuwe in pewek me wī wīk
 me menmen h̄ir n̄riakem mamre wī miut̄pen.
 H̄iram yaaim iuwe te mit ninin naanm̄pre mit
 ne weiw̄ik me God netike mit kerek nat̄ip mit
 miyap̄ir him me God, h̄ir enwet̄ir pewek me
 wī wīk me menmen h̄ir n̄riakem mamrer wī
 miut̄pen mar ke mit han ein. **18***Menmen im
 h̄iram yaaim mentar tīwei me God mat̄ip mar
 im: “Bulmakau kent̄rer rais haas keremsuwo,
 ti ap eh̄it waai eiyepet him m̄iram au.” H̄iram
 wen mat̄ip, “Keimin kiriak menmen, h̄irak kakit̄
 pewek mamrerim.” Mit kerek nat̄ip mit miyap̄ir
 him me God, h̄ir mit ne weiw̄ik me God naan-
 mamror nanwet̄ir pewek me menmen. **19***Ti ap
 emtau him me mit̄ik kiut̄ip h̄irak kat̄ip kesiuwe
 him me mit̄ik iuwe naanm̄pre mit miyap̄ir ne
 weiw̄ik miut̄ip me God ein au emit! Mit̄ikit̄ wīk
 o wiak tatnen tatsiuwe him mit̄ik, te ti emtau
 menmen h̄irakit̄ tatputem. **20***H̄irak kiriak men-
 men enum, ti enerek etpiwek me ninaan me mit̄
 miyap̄ir ne weiw̄ik miut̄ip me God ein, te h̄ir
 en̄naain h̄ir ap enises menmen h̄irak kiriakem
 au emit!

21 Me ninaan me God, Jisas Krais ketike mit̄
 n̄rak ensel, hi hetput him manp. Ti ehises him
 im hi nepei hetputem. Ti eriak menmen me
 mit̄ miyap̄ir ne weiw̄ik me God, te ti eriakem
 emp̄iram emp̄iram. **22** Ti ap ewis his mentar
 mit̄ik waswas te ti ehimitanek h̄irak naanm̄pre
 mit̄ miyap̄ir ne weiw̄ik me God neit wit hak
 au emit! Maain h̄irak kakriak menmen enum,

* **5:18** Diu 25:4; 1Ko 9:9; Mt 10:10 * **5:19** 2Ko 13:1 * **5:20**
 Ga 2:14; Ef 5:11

menmen enum mîrak mamwit, te ti naanmamre hîrekес keim n ti ewis his menterik ehim tanek hîrak kin n naanmamre it ne weiwick me God. **23** Ti ap eh m t par wein m au em t! Ti h nap yap rwe, te ti eh m t par wain meiyam emnep menmen mekre tu kit.

24 Menmen enum mit han n ri kem, mit yap rwe h r nerteiyem, te haiu han kitetim haiu mertei h r mit enun. Mit han n ri k menmen enum n saw nem au meit, haiu mep tariyem. Te God han kitetim maain hîrak kakwepyap rem kakteik n mit em. **25** Mar im, menmen yaaim mit han n ri kem, mit yap rwe nerteiyem h r han kitetim. Te menmen yaaim mit n ri kem te mit nerteiyem au, God han kitetim te maain hîrak kakwepyap rem kakteik n mit em.

6

H m me mit h r n ri k menmen me mit n r iuwe

1 *Mit kerek n ri k menmen me mit n r iuwe h r han ekitet mit iuwe n r h r yaain, te h r mit iuwe ap nant p enum me niuk me God kaktike menmen mit ne weiwick me God h r n ri kem. **2** *Mit kerek n ri k menmen me mit n r iuwe h r nises h m me Krais, h r ap nan nan yip r nanw rek han kakitet nan r ik: “H rak kai yinak kerek, te hi eweik n sip ewet h m m rak ehises han kai kerek.” Menmen im au em t! H r han ekitet menmen yaaim enr k menmen yaaim iuwe nankaap mit iuwe n r nentar mit iuwe n r nises h m me Krais, h r hanhani nanrekyor yaaim.

* **6:1** Ef 6:5; Ta 2:9-10 * **6:2** Fm 16

*Menmen yaaim yi eiyisesim te yi eiyu werek
werek*

Hekrit hekrit ti eteikin mit menmen im ti etporem te hir enisesim. ³*Jisas Krais ket-pai him yaaim hirak kekepai haiu mises God. Mitik hak hirak ap kises him yaaim me Mitik Iuwe kaiu Jisas Krais, hirak katip mit him ham, ⁴ hirak mitik enuk paan tokim kertei menmen me God werek werek au. Hirak hanhan ketike mit han hir natipan naninehan nanintar him weini. Him im mamriak mit hir han kekrit han enuk neriuwehan, hir nenehan me menmen, hir natipan enum nesiuwehan him enum, hir han kitet enum me nir yinan. ⁵*Mit nar ik nipaas nises God, te in ek hir neweikin sip newet God, te him mirak mau mekre han kir au. Hir newaank hiras han kir enuk netari him mirak. Hir han kitet hir natip mit him me God hiram mamkepi, hir nanit pewek yapirwe, te hir nanu werek werek. Te hir au.

⁶*Mit han yaaik nanu nanriuwe menmen hir nipaas ere in netenenim, hir nanises him me God, te menmen im mamkepi hir nanu werek werek. ⁷*Nipaas miyerer naiu ninai, haiu me his mepnen. Maain haiu mami, haiu mamihis mamno. Pewek hiram ap te mamirkeik mamke-pai te God kaktip haiu yaain te haiu mamu werek werek a? Taauye! ⁸*Haiu metenen menmen mamim mamtike menmen haiu mamriuwetem naanmamre yink kaiu, hiram werek. ⁹*Te mit kerek hanhan nanit pewek yapirwe, hir nire

* **6:3** 2Ti 1:13; Ga 1:6-9 * **6:5** 2Ti 3:8, 4:4; Ta 1:14 * **6:6** 1Ti

4:8; Fl 4:11-12; Hi 13:5 * **6:7** Jop 1:21; Ekl 5:15 * **6:8** Pro 30:8

* **6:9** Pro 23:4, 28:22

sak ketut hapık me menmen mìnín hírak kakno kakím au. Hírak ketari hírak kenke kaa kekre hei. Mít kerek hanhan pewek yapırwé, hír níre sak. Han kír kakínke kakíntar menmen yapırwé te hír nanises menmen enum, hír naníwaank híras. ¹⁰ Mít han kír kenke kentar pewek, híram hír o as me menmen enum yapırwé. Mít han hír han kír kenke kentar pewek, te híram menipi hír neweikín sip newet God. Maain hír han tewenín híras me menmen enum hír níriakem.

Ti naanempre menmen God kewisim mekre han kit

¹¹ Te ti mítík ke God, ti enepín menmen im enum. Ti eweikín sip ewetiwem. Ti eríak menmen yaaim ehises menmen God hanhan haiu mamisesim, ehises him mítírak, ti hanhan mít, ti han tokik ehu me mít hír nerekyut menmen enum, ti ap han enuk heriuwe mít erekyor enum au emít! ¹² Ti ehises menmen God emíkre han kit iuwe enum emír ke mít hír hanhan nesiuknen waswas nanít menmen. Ti híriak menmen mar im, híram mamkepit te ti ehises menmen mítírak werek werek ere maain ti etike God yi eiyu werek werek. Nípaa God kehimítenut me menmen im, ti nepei atíp mít yapırwé etpor har ik: “Hi amí ehises him yaaim me God.” ¹³ Hi hetput me ninaan me God kerek kíriak menmen yapırwé mamu mamít, hírak ketike Jisas Krais kerek nípaa katíp him yaaim me God kerp ninaan me mítík iuwe gavman Pontias Pailat, ¹⁴ me ninaan me God ketike Krais Jisas hi hetput, ti naanempre hírekes ehises him nípaa hi hetputem, te mít han ap nantíp enum me menmen im au. Ti

naanempre menmen im ere Mítik luwe kaiu Jisas Krais kaknen kakwepyapır hırekes me wı God kaktıp hırank werek te hırank kakriuwet Krais pıke kaknen. ¹⁵ Krais pıke kaknen me wı kerek God kımat hırank kaknen, God ik hırank yaaik kerekek hırank Mítik luwe kinin mıt iuwe yapırwe, hırank hırekes kerekek hırank iuwe. ¹⁶ Hırank kerekek kaki au hırank kaku tipmain tipmain enum eik. Hırank kau kekre si iuwe merhıhe wiſenum minin wepni ap te mıt nanıno menep nanırek taau! Nıpaa ere in mítik kiutıp ap kırek, ap te haiu mıt ne tı nanırek taau. Haiu mıt emwenıpi niuk mırak hırank iuwe, hırank kakinin naanmamre menmen yapırwe tipmain tipmain enum eik. Keremem.

Hım me mıt hır netenen menmen yapırwe

¹⁷ Ti atıp mıt kerek netenen pewek yapırwe, hır ap han kitet hıras hır yaaín ninin mıt han ein, au emıt! Hır ap han ektıp menmen mır yapırwe mamkepi taau. Hıram mamiwaank waswas. God kerek kewetai menmen yapırwe mamrekyei han yaaik, hırank kerekek kakıkepi. Pewek taau! ¹⁸ Ti etpor pewek mamkepi te hır nanu werek au. Menmen yaaím hır nırıak mıt em hıram mamkaap hıras hır nanu werek werek. Te hır enrıak yaaím enkaap mıt enwetır menmen mır yapırwe. ¹⁹ Hır nanrıak menmen im nanır ke hır nemı menmen me maain mamkepi. Hıram yaaím mar ke teinık kıkaap wınak keperp, hıram mamkepi nanu werek werek nantike God tipmain tipmain enum eik. Hır nanrıak menmen mar im in ek, hır enu werek werek nanır maain

h̄ir nantike God nanu. Menmen im keremem mamkepi h̄ir nanu werek werek. Pewek taauye!

Ti naanempre menmen mit werek werek

20 *Timoti, ti naanempre h̄im yaaim me God werek werek n̄paa mit han netputem, te ti at̄ip mit han em. Ti eweikin sip ewet h̄im enum weinim ap mises h̄im me Krais. Ti eweikin sip ewet h̄im enum me meremir h̄im yaaim haiu misesim. Mit nemipin nat̄ip nar ik: "Yi eiyises h̄im maiu yaaim, te yi eiyirtei wiſenum." Menmen im au emit! 21 *Mit han h̄ir nises h̄im mar im, te h̄ir n̄naaiwir h̄im yaaim me Krais newaank h̄iras.

Hi hanhan God kakrekyi menmen yaaim.

Mepir keremem

* **6:20** 2Ti 1:14; 1Ti 4:7 * **6:21** 2Ti 2:18

**Him Yaaim Me God
The New Testament in the Au language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Au long Niugini**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Au

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

4e85f348-3df4-5add-b32a-49bcafe3752a